

De figuratieve kaarten van Wieze

vrijdag, 12 oktober 2012

Mijnheer de Bestendig Afgevaardigde van cultuur, mevrouw de Bestendig Afgevaardigde van sport, mijnheer de burgemeester, mijnheer de volksvertegenwoordiger, geachte provincieraadsleden, Geachte leden van het Rijksarchief Gent, geachte restaurateurs, collega's uit het college, de gemeenteraad en de O.C.M.W.-raad, beste voorzitter en bestuursleden van de GRC, beste mensen begaan met erfgoed, beste mensen begaan met fotografie, dames en heren, beste vrienden, Mij werd gevraagd om het even te hebben over de zorg voor het erfgoed in Lebbeke. Vandaag is een heugelijke dag, want op vlak van erfgoed worden twee parels aan het patrimonium van de gemeente, afkomstig van Wieze, in gerestaureerde vorm teruggebracht. We hebben ze nu ook voorzien van een passend frame en ze zijn beschermd door UV-werend glas, vandaar dat het een speciale dag betreft vandaag. De aloude gerestaureerde figuratieve kaarten van Wieze en van Wieze kapittel uit het jaar 1766 van de hand van Jan Baptist Peelman en van 1775 van de hand van Jan Baptist Segers, twee cartografen met staat van dienst komen hun plaats binnen het patrimonium terug opeisen. Ze hebben een eerbiedwaardige ouderdom van respectief 256 en 237 jaar. Dames en heren, ik heb dat eens even uitgerekend, de genealogen onder u mogen negen generaties teruggaan om bij die voorouders aan te belanden die deze kaarten in hun nieuwe vorm hebben gezien. Vandaag kunnen wij een sprankel van die frisheid van toen opnieuw ter kennis nemen, dank zij het kundige en kunstige werk van de restaurateurs. Voor dit publiek, dames en heren, is het een open deur instappen dat erfgoed de nodige zorg behoeft, er is de geslaagde restauratie van de gebouwen, de twee monumentale kerken van Lebbeke en Wieze, waar de gemeente alsook de provincie meer dan een duit in het zakje deden, ze stonden samen in voor 40% van de kosten. En u weet het beter dan wij, mijnheer de deputé, een bestuur heeft altijd te maken met het conflict betreffende het toekennen van de prioriteit van de te besteden geldmiddelen en omdat we weet hebben van de moeilijkheidsgraad daarvan zijn we als gemeentebestuur het provinciebestuur in hoge mate dankbaar. Mijnheer de deputé, om het met een adhortatieve bepaling te zeggen: laat ons dan al eens overkomen als lastige klanten, wij kunnen en willen onze dankbaarheid nadien met des te meer bravoure te berde brengen. Samen met het Land- en Kaartboek van Lebbeke en samen met de restauratie van de figuratieve kaart van Lebbeke vormen de gerestaureerde kaarten van Wieze een ontzettend mooi geschenk aan onze gemeente, aan de erfgoedverenigingen en aan elke burger afzonderlijk, die begaan is met de geschiedenis van zijn dorp. De uitleg over deze cartografische bronnen zal u zeker, met de bezieling, eigen aan hem, door deputé Dauwe in geuren en kleuren worden gebracht. De bezittingen van de kerk, van de privé-personen werden in kaart gebracht, maar naast het optekenen van de eigendommen waren figuratieve kaarten ook ontzettend belangrijk voor het innen van belastingen, het kadaster, voor de juiste ligging van de grenzen, de wegen en de waterlopen, vandaar dat de militairen er ook al heel gauw interesse voor toonden. En we zitten in de laatste fase van de Oostenrijkse periode, maar toch nog onder Maria Theresia, want die heeft geregeerd van 1740 tot 1780. Als je de kaarten eens bekijkt is er natuurlijk veel veranderd ten opzichte van vandaag, maar de algemene lijnen zijn nog heel goed herkenbaar, ik ben er zeker van mijnheer de burgemeester dat iedereen wel een of ander herkenningspunt vindt, om van daaruit voor de rest van de kaart de toestand van toen te kunnen vergelijken met de situatie van nu! Zijn we nu goed bezig met erfgoed in de gemeente? Ja, want we verleggen stenen in het landschap van het erfgoed, soms ook letterlijk, denk maar aan restauratie van de kapel van de H. Anna ten drieën in de Kruisveldbaan. Daar hebben we zelfs een oorkonde voor gekregen. Alles opnoemen, zou ons te ver leiden, maar denk toch ook aan de restauratie van de grenspaal tussen Oost-Vlaanderen en Brabant, die dateert uit de Hollandse periode. Denk maar aan het opschonen van de oorlogsmonumenten, waar we mee bezig zijn. Het lijkenhuisje op het kerkhof van Wieze dat volledig opnieuw ingevoegd zal worden. Tal van kleine ingrepen, zoals het bewaren van de roepsteen van Wieze, dank zij de alarmklok van Rik Vermeir, het vervangen van de Vrijheidsboom in Lebbeke en de kunstwerken uit het oude hout! Onze inspanningen voor De Pastorij van Wieze, het Oud Gemeentehuis van Denderbelle, het buurthuis de Brouwerij in Denderbelle; de vele stappen die we al ondernamen in het dossier van het Oud-Gemeentehuis in Wieze, maar die zijn inderdaad nog niet zichtbaar. Het samenwerken met de cel erfgoed en in die cel de erfgoedverenigingen resulteert in het zetten van steeds nieuwe stappen en stapjes, soms met mondjesmaat soms met grotere stappen, zoals vandaag, maar het gebeurt. Maar ook het immaterieel erfgoed van een dorp als Wieze zullen we magistraal in de kijker zetten met een volksvermaak als kaatsen op zift. In een van de volgende edities van Zone C zal daar een heel artikel aan gewijd worden, samen met het nodige fotomateriaal. Dames en heren, het in de wacht slepen van een – door de Vlaamse regering goedgekeurde – erfgoedconvenant is voorzeker geen klein bier. Daar is heel wat werk aan voorafgegaan en ons dossier was ijzersterk. Wij hebben daar vanuit Lebbeke ontzettend hard aan de kar getrokken., want we wisten dat er slechts een per jaar wordt goedgekeurd, op voorwaarde dat het dossier voldoende sterk is. Ook hier hebben we veel aan de input van onze heemkringen te danken. Ook voor de herdenking in 2014 van de Grote Oorlog in het Kader van het Europees jaar voor Vrede en Verzoening is al heel wat voorbereid. Immers de gebeurtenissen van 1914 toen de barbarij als een vloedgolf over ons land en onze dorpen heen rolde hebben zo’n diepgaande indruk nagelaten in het collectief geheugen van onze bevolking, dat een herdenking zeker op zijn plaats is. Dames en heren, ik wil u niet langer ophouden, ik zou zeggen, zet u schrap voor de volgende sprekers, want zij zijn allen erg ervaringsdeskundig inzake het brede veld van de heemkunde. Dirk De Cock, Schepen van cultuur, 23 september 2012.